Stuk **804** (2000-2001) – Nr. 1

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

9 juli 2001

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van mevrouw Marijke Dillen –

betreffende de problematiek van de te zware boekentassen bij schoolgaande kinderen

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De eindtermen en de ontwikkelingsdoelen voor het basisonderwijs bevatten een uitdrukkelijke verwijzing naar een gezonde en veilige levensstijl. In de eindtermen gezondheidseducatie voor de eerste graad secundair onderwijs wordt expliciet, onder 'rust, beweging, houding' gesteld dat de leerlingen een goede sta-, zit-, en tilhouding moeten kunnen demonstreren. In het licht van de eindtermen worden in de DynaMo^2-catalogus, ontwikkeld door Canon, projecten voorgesteld die de scholen kunnen ondersteunen in het werken aan een gezonde school. Langs deze weg kunnen rechtstreeks subsidies worden toegekend aan scholen.

Een ernstig en blijvend probleem in verband met deze eindtermen en ontwikkelingsdoelstellingen zijn de te zware boekentassen. Uit onderzoek van de weging van boekentassen is gebleken dat in meer dan 55 % van de gevallen, boekentassen bij leerlingen in het lager onderwijs veel te zwaar wegen. Zo bleek uit een onderzoek uitgevoerd in 642 klassen van de vierde en vijfde klas lager onderwijs uit diverse onderwijsnetten, dat meer dan de helft van de schooltassen een voor de leerlingen aanvaardbaar gewicht overschrijdt.

Een andere bevinding was dat jongens en meisjes even zware boekentassen dragen. Auto- of busgebruikers zeulen meer gewicht mee dan voetgangers of fietsers.

Een goede schooltas is niet zwaarder dan een tiende van het eigen lichaamsgewicht. Wanneer het gewicht hoger ligt, kan dat leiden tot gezondheidsproblemen. Vooral rugproblemen kunnen het gevolg hiervan zijn.

Streven naar rughygiëne bij leerlingen dient een constant aandachtspunt te zijn. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid van scholen, leerkrachten en ouders om het gewicht van de boekentassen zo veel mogelijk te beperken.

Reeds jaren wordt deze problematiek aangekaart, maar zonder concrete resultaten.

De Commissie Gezondheidsbevordering binnen de Vlaamse Onderwijsraad heeft tot nu toe geen advies voorbereid over te zware boekentassen maar is er zich van bewust dat er voldoende aandacht aan moet worden besteed. Het goedkeuren, promoten en implementeren van gezondheidsbevorderende projecten, werkingen en materialen, behoort immers tot haar bevoegdheid.

Ook de centra voor leerlingenbegeleiding hebben terzake een verantwoordelijkheid. Ze kunnen aan gezondheidspromotie doen en initiatieven ondersteunen die de gezondheidstoestand van de leerlingen bevorderen. Dit kadert in de opdracht 'preventieve gezondheidszorg'. Een thema als het overgewicht van boekentassen en de bedreiging van de gezondheidstoestand van de jongeren kadert in de vraaggestuurde begeleiding conform het decreet op de centra voor leerlingenbegeleiding.

Het is dan ook nuttig de CLB's te stimuleren volgend schooljaar bijzondere aandacht te besteden aan deze problematiek.

Aangezien te zware boekentassen een onmiddellijke en negatieve belasting van de rug vormen, met mogelijke ernstige rugletsels tot gevolg, die een belasting betekenen van de sociale zekerheid, zijn preventieve acties om dit te voorkomen zeker niet overbodig.

Terecht stelt minister Vanderpoorten in een antwoord op een schriftelijke vraag dat "veel meer dan in het opleggen van gedetailleerde voorschriften en normen, ze heil ziet in het ondersteunen van een brede bewustwording inzake een gezonde lichaamshouding bij scholen, ouders en leerlingen".

Dat is evenwel geen automatisme. Vele scholen, ouders en leerlingen zijn zich niet bewust van de problematiek. Enige ondersteuning en stimulans is dan ook absoluut noodzakelijk.

Het is dan ook belangrijk om dringend een preventiecampagne uit te werken in het lager en middelbaar onderwijs, waarbij leerlingen, leerkrachten en scholen worden gesensibiliseerd aandacht te besteden aan het gewicht van de boekentassen.

Sensibilisering enerzijds en het opleggen van concrete maatregelen anderzijds zijn belangrijk om het overgewicht van de schooltassen aanzienlijk te doen dalen. Zowel scholen als leerlingen als ouders moeten worden ondersteund in een gezonde levenshouding.

Ook ouders hebben daarbij een verantwoordelijkheid, maar zij zijn zich vaak niet bewust van de ernstige gevolgen van een te zware boekentas. Daarenboven is het voor ouders vaak moeilijk om in te grijpen wanneer de kinderen opdrachten krijgen vanuit de school waarbij ze boeken, kaften, schriften, enz. moeten meebrengen.

Alhoewel het opleggen van verplichte normen zoveel mogelijk moet worden vermeden, moet erover worden gedacht dat indien op termijn blijkt dat door sensibiliseren de situatie in de praktijk niet aanzienlijk verbetert, het invoeren van enige normering voor boekentassen misschien wel de enige mogelijke oplossing kan zijn. Hopelijk is dit niet meer noodzakelijk en wordt het probleem automatisch opgelost.

Marijke DILLEN

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

– overwegende dat :

1° een gezonde en veilige levensstijl behoort tot de eindtermen en ontwikkelingsdoelen voor het basisonderwijs ;

2° uit het onderzoek van de weging van boekentassen gebleken is dat in meer dan 55 % van de gevallen boekentassen bij leerlingen in het lager onderwijs te zwaar wegen ;

3° een goed schooltasgewicht niet hoger mag zijn dan een tiende van het lichaamsgewicht omdat een hoger gewicht kan leiden tot gezondheidsproblemen in het algemeen en specifieke rugklachten in het bijzonder ;

4° het streven naar rughygiëne bij leerlingen een constant aandachtspunt dient te zijn ;

5° de scholen een belangrijke verantwoordelijkheid dragen en zowel leerkrachten als leerlingen moeten worden gesensibiliseerd om aandacht te besteden aan het gewicht van de boekentassen ;

6° de centra voor leerlingenbegeleiding hierbij een opdracht hebben en aan gezondheidspromotie kunnen doen, waarbij ze initiatieven kunnen ondersteunen die de gezondheidspromotie van leerlingen kunnen bevorderen, zo onder meer initiatieven waarbij leerkrachten en leerlingen worden gestimuleerd aandacht te besteden aan het gewicht van de boekentassen ;

7° een preventiecampagne terzake nuttig kan zijn ;

– vraagt de Vlaamse regering aandacht te besteden aan de problematiek van de zware boekentassen bij leerlingen uit het lager en middelbaar onderwijs en oplossingen uit te werken, samen met alle betrokken verantwoordelijken.

Marijke DILLEN